

OEBS MISIJA NA KOSOVU

OEBS podržava uključivanje mladih ljudi u procese donošenja odluka pružajući im obuku i savete o tehnikama lobiranja i odgovornostima vlade.

Organizacija za bezbednost i saradnju u Evropi radi na uspostavljanju stabilnosti, prosperiteta i demokratije u njenih 56 država članica. To čini putem političkog dijaloga o zajedničkim vrednostima kao i konkretnim aktivnostima koje za rezultat imaju dugotrajne promene na bolje. Misija na Kosovu je zadužena za razvoj lokalnih institucija i promovisanje ljudskih prava. U tome joj pomaže jako prisustvo u svim kosovskim opštinama.

Kontakt informacije

**Glavni štab Misije OEBS
Priština, Kosovo - UNMIK**

Tel: + 381 38 500 162, 240 100

Fax: + 381 38 240 711

www.osce.org/kosovo
press.omik@osce.org

UVOD

Misija OEBS je jedna od ključnih članova međunarodne zajednice uključenih u demokratske procese i zaštitu i promociju ljudskih prava na Kosovu. Njeni osnovni ciljevi obuhvataju:

- razvoj sposobnih i efikasnih izvršnih, zakonodavnih i pravosudnih institucija u okviru kosovskih Privremenih institucija samoupravljanja (PIS) na centralnom i opštinskim nivoima; i
- zaštitu prava manjina i poboljšanje usklađenosti sa standardima ljudskih prava.

Mandat Misije proizilazi iz Rezolucije Saveta bezbednosti UN broj 1244, koja je postavila Kosovo pod administraciju UN, i odluke Stalnog saveta OEBS broj 305. Kako se dogovor o budućem statusu Kosova tek treba postići i nova UN rezolucija usvojiti, Misija će po svoj prilici tokom čitave 2007. raditi u okviru postojećeg mandata.

Misija trenutno deluje na poljima koja obuhvataju unapređenje primene prakse koja je u skladu sa principima ljudskih prava i dobrog upravljanja – uključujući prava manjina, pristup uslugama vlade, pravosuđe i policiju, pravna sredstva i prava na imovinu, kao i mehanizme javnih konsultacija i podršku medijima na jezicima manjina.

Na centralnom nivou OEBS pomaže privremene institucije – pre svega Skupštini Kosova, Kancelariji premijera i Ministarstvima – u primeni standarda ljudskih prava i dobre vladavine. Takođe, pomaže modernizaciju institucija za visoko obrazovanje i podržava rad Ombudsperson institucije, Kosovskog pravosudnog instituta i agencija medijske.

U sektoru javne bezbednosti i sigurnosti Misija pomaže razvoj održivih obrazovnih institucija koje će obezbediti svoje usluge i dalje unaprediti rad policijske službe, vatrogasnih i spasilačkih službi, kao i carinske i zatvorske službe.

Mandat ne daje Misiji izvršna ovlašćenja, izuzev rezervisanih ovlašćenja u vezi sa izbornim procesom. U svim drugim oblastima OEBS aktivno nadgleda situaciju, identifikuje i procenjuje nedostatke, izveštava o njima i preporučuje rešenja. Tamo gde je to moguće OEBS unapređuje potencijal institucija.

Struktura Misije

Misija sprovodi svoj mandat kroz tri programska odeljenja:

- Odeljenje za ljudska prava, decentralizaciju i zajednice,
- Odeljenje za dobro upravljanje i demokratske institucije i
- Odeljenje za pitanja javne bezbednosti i sigurnosti.

Na opštinskom nivou OEBS sprovodi svoje aktivnosti preko široke mreže od 5 regionalnih centara, 2 kancelarije na terenu i 34 opštinska tima.

Ambasador Verner Vnend, nemački diplomata, je šef Misije od 28 aprila 2005.

PROGRAMI MISIJE

Programi Misije sprovode se kroz tri tematska odeljenja koja su strukturirana tako da najbolje ispune postavljene ciljeve. Zaposleno je osoblje sa iskustvom i znanjem iz specifičnih oblasti., Regionalni centri i opštinski timovi sprovode programe Misije na terenu Misije.

Misija je pomogla pripremu kosovskog pregovaračkog tima za diskusiju o tehničkim pitanjima u vezi budućeg statusa.

Ljudska prava, decentralizacija i zajednice

Kršenje ljudskih prava i dalje se dešava u kosovskim opštinama, bilo prilikom pružanja usluga ili primene zakona. Kako bi opštinske institucije zadovoljavale potrebe svih građana, naglasak treba staviti na odgovarajuće mehanizme za zaštitu ljudskih prava i javnu odgovornost.

Osnovni ciljevi programa Odeljenja za ljudska prava, decentralizaciju i zajednice su da opštinski organi – izvršni, zakonodavni i pravosudni – poštuju standarde ljudskih prava i principa dobre vladavine, posebno u odnosima sa manjinskim zajednicama.

Iz tog razloga OEBS aktivno nadgleda rad svih 30 opština i 3 Pilot opštinske jedinice, lokalnih sudova i agencija za primenu zakona.

Opštinska uprava

Na izvršnom nivou, opštinski timovi (OT) Misije neposredno nadgledaju rad lokalnih službenika, sa aspekta primene zakonskog okvira, i pružaju savete o pitanjima vezanim za ljudska prava i pristup vladinim uslugama, kao što su zdravstvo i obrazovanje, pristup zvaničnim dokumentima, dozvole i odobrenja, upotreba zvaničnih jezika i plaćanje doprinosa i poreza. Pored toga, OT takođe nadgledaju primenu budžeta za podršku manjinskim zajednicama.

Informacije, izveštaji i preporuke koji su proizvod njihovog rada konstantno se razmenjuju sa službenicima na opštinskom i centralnom nivou. Time se obezbeđuju odgovarajuća reakcija i mere institucija i ukazuje na probleme u opštinama koje mogu biti rezultat odluka donesenih na centralnom nivou.

U sektoru opštinskog zakonodavstva OT proaktivno nadgledaju rad opštinskih skupština, sa aspekta opšte efikasnosti, primene procedura i poštovanja ljudskih prava u zakonodavnim procesima i tokom primene zakona.

Kako na izvršnom tako i na zakonodavnom nivou OEBS nadgleda i promovise odgovarajuću zastupljenost manjina u procesu odlučivanja i da razvije značajan nivo transparentnosti u radu opština, koji bi obuhvatao javne konsultacije i spoljnu reviziju. Pored toga, Misija pomaže opštinama prilikom planiranja budžeta i pripreme budžetskih izveštaja i pomaže modernizaciju i reformu opštinske uprave na Kosovu.

Pravosudni sistem i policija

OEBS stavlja poseban naglasak na krivično i građansko pravosuđe i primenu standarda ljudskih prava. Takođe, nadgleda rad policije i pruža relevantne savete i preporuke u domenu politike i procedura.

Pravosudni sistem treba da obezbedi konačnu zakonsku zaštitu ljudskih prava, posebno za manjine, dok je policija često prva linija odbrane zaštite ljudskih prava. Iz tog razloga, njihov neprestani razvoj predstavlja imperativ.

Misija sastavlja sveobuhvatne izveštaje o pravosudnom sistemu i sektoru policije, dajući preporuke koje se prosleđuju pravosudnim, policijskim i drugim relevantnim službama (npr. ministarstvima, instituciji Ombudsperson). Cilj je da se ukaže na nedostatke u primeni važećih zakona i poštovanju ljudskih prava, u cilju postizanja pozitivnih promena.

Institucijama čije je osnivanje ova Misija pomogla – Kosovskom pravosudnom institutu, Policijskom inspektoratu Kosova i Kosovskom centru za javnu bezbednost, obrazovanje i razvoj – i u buduću će biti pružana podrška za dalju izgradnju institucionalnog potencijala službenika koji služe narodu.

Imovinska prava i zaštita žrtava

Još jedan od segmenata koji posebno utiču na manjine i njihov povratak i integraciju na Kosovu, kao i na ekonomski razvoj, je poštovanje i primena imovinskih prava. Zaštita zavisi od kvaliteta zakonodavstva i politike i njihovog sprovođenja od strane pravosuđa i vladinih institucija, uključujući policiju. OEBS vrši nadgledanje i daje savete lokalnim i centralnim institucijama o načinima borbe protiv najdubljih problema na polju imovinskih prava, sa kojima se Kosovo i dalje suočava.

Slična podrška domaćim vlastima pruža se na polju zaštite žrtava trgovine ljudima. Kako bi razvili bolji sistem za identifikaciju, zaštitu i reintegraciju žrtava, Misija saraduje sa svim lokalnim akterima, uključujući lokalne i centralne institucije, sektor nevladinih organizacija, pravosuđe i policiju. Radeći na slučajevima trgovine ljudima OEBS takođe pomaže borbu protiv organizovanog kriminala na Kosovu.

U interesu dalje zaštite i promocije ljudskih prava, OEBS takođe podržava rad i daje savete Ombudsperson instituciji.

Dobra vladavina i demokratske institucije

Kosovske demokratske institucije su i dalje mlade i potreban je njihov dalji razvoj. Trenutna parlamentarna istorija je tek šest godina stara, dok su neka Ministarstva formirana tek 2006. godine. U okviru centralnih institucija dešavaju se problemi od proceduralnog do budžetskog karaktera i obuhvataju nejasno definisane nadležnosti, kao i nedovoljno razvijene mehanizme za kontrolu. Ovi problemi često rezultiraju kršenjem ljudskih prava i slabim kvalitetom javnih usluga.

Demokratski razvoj kosovskih institucija na centralnom nivou jedan je od dugoročnih ciljeva Misije. Program Odeljenja za dobru vladavinu i demokratske institucije u 2007. godini fokusiran je na Skupštinu Kosova, Kancelariju premijera i Ministarstva, političke partije, kao i Centralnu izbornu komisiju i njen Sekretarijat.

Pored toga, OEBS podržava reformu javnih institucija visokog obrazovanja i pristup etničkih manjina ovim institucijama. Takođe, putem specijalnih dodatnih časova, pomaže proces integracije romske, aškalijske i egipćanske dece u osnovne i srednje škole. Pored svega, podržava rad agencije za medije, i multietničkih i manjinskih elektronskih medija širom Kosova.

Skupština i političke partije

Misija neprestano pruža podršku Skupštinu Kosova, najvišem zakonodavnom i nadzornom organu PIS. Kako bi pomoglo dalji razvoj Skupštine, OEBS će u 2007. nastaviti da nadgleda njen rad i pruža podršku na poljima poštovanja procedura i kontrole rada Vlade – posebno budžetskog ciklusa i sigurnosnog sektora.

OEBS takođe saraduje sa Skupštinom na poboljšanju zakonodavnog procesa, uključujući usvajanje podzakonskih akata, kao i na učešću manjinskih zajednica u tom procesu.

Pažnja se posvećuje i aktivnostima Skupštine u pravcu saradnje sa stanovništvom u celini i manjinskim zajednicama. Misija će podržavati inicijativu "Nedelja Skupštine", koja je će trajati tokom čitave godine i obuhvata niz javnih skupova, sastanke sa opštinskim skupštinama kao i otvaranje kancelarija skupštinskih izbornih jedinica u određenom broju opština.

Misija nastavlja da podržava dijalog među srpskim političkim sub-

jektima na Kosovu i članovima Parlamenta, kao i njihovu ulogu u Skupštini. Osim toga, OEBS saraduje sa manjinskim i većinskim partijama na unapređenju njihovog demokratskog načina funkcionisanja i sposobnosti da predstavljaju interese njihovih glasača.

Dobra vladavina

U oblasti izvršne vlasti, Misija podržava rad svih 15 postojećih ministarstava pomažući razvoj njihovih odeljenja za Ljudska prava, koja je premijera zadužio da obezbede poštovanje standarda ljudskih prava i važećih zakona, posebno sa Zakona o borbi protiv diskriminacije i Zakona o jednakosti polova.

Pored toga, OEBS savetuje Kancelariju premijera u vezi sa pitanjima ljudskih prava i sprovođenjem Zakona o borbi protiv korupcije, a takođe podržava rad Agencije za borbu protiv korupcije.

Izbori

Iako izbori i dalje predstavljaju jednu od rezervisanih nadležnosti administracije UN, koja je poverena OEBS, njihov prenos lokalnim vlastima je u kritičnoj fazi. Većina operativnih odgovornosti za izbore je uspešno prenesena Centralnoj izornoj komisiji (CIK) i njenom Sekretarijatu 2004. godine, a preostale nadležnosti moraju im biti prebačene do kraja perioda primopredaje, koji će trajati 120 dana po usvajanju rešenja o statusu Kosova.

Ove odgovornosti obuhvataju pripremu i ažuriranje registra glasača, registraciju političkih partija i kontrolu finansijskih izveštaja, kao i rukovođenje Centrom za rezultate i prebrojavanje glasova i procesom glasanja van Kosova. Jednom kada ove odgovornosti budu predate, očekuje se da Misija obezbedi podršku i trening Sekretarijatu CIK za predviđene izborne operacije koje će uslediti nakon utvrđivanja statusa.

Javna bezbednost i sigurnost

U kosovskom sigurnosnom sektoru i dalje postoje praznine i predstavljaju prepreku demokratskom razvoju. Bezbednosne institucije u saradnji sa vladinim i socijalnim strukturama moraju se boriti protiv organizovanog kriminala, korupcije i etničkog nasilja.

OEBS je obezbedio pomoć studentskim izborima 2006. godine i na taj način je pomogao depolitizaciju višeg obrazovanja.

Prioriteti novog programa za javnu bezbednost i sigurnost obuhvata održiv razvoj profesionalnih institucija u tom sektoru i razvoj strategija privremenih institucija koje će obezbediti formiranje sigurnog okruženja kao i angažovanje javnosti. Posebna pažnja posvećuje se učešću manjina u postojećim bezbednosnim strukturama kao i percepciji bezbednosti.

Razvoj institucija i obuka

OEBS aktivno nadgleda rad svih institucija za sigurnost i javnu bezbednost – uključujući Kosovsku policijsku službu, Odeljenje za upravljanje hitnim slučajevima (vatrogasnu i službu hitne pomoći), zatvorsku službu i carinu – i podržava njihov rad, bilo direktno ili podrškom drživom razvoju Kosovskog centra za javnu bezbednost, obrazovanje i razvoj.

Pored ovoga, Misija i dalje obezbeđuje naprednu obuku policijske službe, o borbi protiv organizovanog kriminala, krivičnim istragama, kao i rešavanju slučajeva etnički motivisanog nasilja i kršenja ljudskih prava. Za radnike u okviru PIS koji rade na pozicijama rukovođenja i upravljanja, posebno u institucijama za javnu bezbednost i sigurnost, organizuje se dodatna obuka u rukovođenju i upravljanju.

Podrška za institucionalni razvoj pruža se novo-formiranom Ministarstvu unutrašnjih poslova i Policijskom inspektoratu. Obe ove institucije su veoma važne za razvoj, internu odgovornost i poštovanje ljudskih prava u sektoru bezbednosti.

Jačanje sektora bezbednosti

OEBS aktivno učestvuje u projektu Unutrašnje kontrole sektora bezbednosti koji vodi ka saradnji svih institucija koje se bave sigurnošću i do razvoja sveobuhvatnog Plana razvoja bezbednog sektora. Misija doprinosi ovom procesu na taj način što u Plan uključuje ljudsku dimenziju i bezbednost sa tradicionalnog aspekta kao i pomać za razvoj mehanizama zaštite manjinskih zajednica.

U vezi sa tim OEBS pomaže podizanje svesti i ujedno podržava rad opštinskih Saveta za bezbednost zajednica i lokalnih Komiteta za javnu bezbednost čija je uloga da omoguće saradnju institucija za sigurnost i javnu bezbednost i lokalnog stanovništva, a posebno sa manjinskih zajednica.

Činjenice i podaci

Programi koje sprovodi Misija OEBS rezultat su rada svih njenih radnika. Kolektiv Misije u 2007. godini čini 999 radnika, od kojih su 716 lokalno i 283 međunarodno osoblje.

Budžet Misije za tekuću godinu iznosi 31,805,100 Evra. Sva ova sredstva se koriste za uspešno sprovođenje mandata Misije i pokrivaju sve operativne troškove i plate zaposlenih. Budžet Misije dobija se od doprinosa 56 zemalja članica OEBS. Dodatni fondovi mogu biti uključeni u specifične projekte koji se finansiraju iz dobrovoljnih priloga od država članica OEBS i partnerskih zemalja.

OEBS prisustvo na terenu na Kosovu

MITROVIĆE/MITROVICA

Leposavić/Leposaviq
Skenderaj/Srbica
Vushtrri/Vučitrn
Zvečan/Zvečan
Zubin Potok/Zubin Potok

PEJĚ/PEĆ

Dečan/Dečani
Klinë/Klina
Istog/Istok
PMU Junik/Junik

PRIZREN/PRIZREN

Dragash/Dragaš
Gjakovë/Djakovica
Malishevë/Mališevo
Rahovec/Orahovac
Suharekë/Suva Reka
PMU Mamuša/Mamushë/Mamuša

PRISHTINË/PRIŠTINA

Fushë Kosovë/Kosovo Polje
Glogovc/Glogovac
Lipjan/Lipljane
Obiliq/Obilić
Podujevë/Podujevo

GJILAN/GNJILANE

Ferizaj/Uroševac
Kaçanik/Kaçanik
Kamenicë/Kamenica
Novobërdë/Novo Brdo
Shtimë/Štimlje
Štrpce/Shtërpçë
Viti/Vitina
PMU Hani i Elezit/Đeneral Janković

Legenda:

- Granice opština
- Granice OEBS regionalnih centara

GJILAN/GNJILANE – OEBS regionalni centar i opštinski tim

Dečan/Dečani – OEBS opštinski tim

PMU – Pilot opštinska jedinica